

REFERAT

Møte i Fagrådet for geit

Tidspunkt: Torsdag 15. november kl. 13.00- fredag 16. november kl. 12.30

Deltakere: Magnhild Nymo (leder), Helga Kvamsås, Tone Edland, Einar Arne Stennes, Hege Gonsholt, Thor Blichfeldt, Tormod Ådnøy, Ingrid Østensen (sekretær), Sigbjørn Eikje (gjest)

Se sak 12/12 for gjennomføring av saksrekkefølge i møtet
Tormod Ådnøy deltok til og med sak 21/12
Magnhild Nymo deltok til og med sak 32/12 Eventuelt a.
Sigbjørn Eikje deltok til og med sak 21/12

Innhold

- Sak 12/12 Innkalling og saksliste
- Sak 13/12 Referat fra møtet i Fagrådet for geit 22. juni 2012
- Sak 14/12 Oppsummering av avlskonferansen
- Sak 15/12 Antall avlsbesetninger framover
- Sak 16/12 Nyregnede genetiske parametre
- Sak 17/12 Sikkerheten på avlsverdiene
- Sak 18/12 Genetiske bånd i geiteavlen
- Sak 19/12 Optimalisering av avkomsgranskningen på geit
- Sak 20/12 Forslag til endret opplegg for avkomsgranskning
- Sak 21/12 Vektlegging av egenskapene i den samlede avlsverdien
- Sak 22/12 Indeks nivået, konstant eller stadig stigende?
- Sak 23/12 Handlingsplan og budsjett 2013
- Sak 24/12 Tilskuddsutbetaling
- Sak 25/12 Kaseingen
- Sak 26/12 Kåring 2012 og 2013
- Sak 27/12 Revidering av regelverk for kåring
- Sak 28/12 Statuett for årets bukk
- Sak 29/12 Semin 2012/2013
- Sak 30/12 Veiledende livdyrpriser- para unggeiter
- Sak 31/12 Orienteringssaker
- Sak 32/12 Eventuelt

Sak 12/12 Innkalling og saksliste

Vedtak:

Innkalling og saksliste ble godkjent med følgende tillegg til sak 31/12 Orienteringssaker:

- b. Alternativ prøvetakingsmetode ved gentesting

32/12 Eventuelt:

- a. Geitmelkskvoter 2013
- b. Tryggere livdyrhandel
- c. Utlysning av tre doktorgradsstipendiater på IHA

Sakene ble drøftet i følgende rekkefølge 15.-16. november 2012:

Sak 12/12	Innkalling og saksliste
Sak 13/12	Referat fra møtet i Fagrådet for geit 22. juni 2012
Sak 14/12	Oppsummering av avlskonferansen
Sak 15/12	Antall avlsbesetninger framover
Sak 16/12	Nyregnede genetiske parametre
Sak 17/12	Sikkerheten på avlsverdiene
Sak 18/12	Genetiske bånd i geiteavl
Sak 31/12	Orienteringssaker- a. PhD om bruk av melkespekteret
Sak 19/12	Optimalisering av avkomsgranskingen på geit
Sak 20/12	Forslag til endret opplegg for avkomsgransking
Sak 21/12	Vektlegging av egenskapene i den samlede avlsverdien
Sak 32/12	Eventuelt- a. Fastsetting av geitmelkskvoter 2013
Sak 22/12	Indeksnivået, konstant eller stadig stigende?
Sak 23/12	Handlingsplan og budsjett 2013
Sak 24/12	Tilskuddsutbetaling
Sak 25/12	Kaseingen
Sak 31/12	Orienteringssaker - b. Alternativ prøvetakingsmetode ved gentesting
Sak 32/12	Eventuelt - c. Utlysning av tre doktorgradsstipendiater på IHA
Sak 26/12	Kåring 2012 og 2013
Sak 27/12	Revidering av regelverk for kåring
Sak 28/12	Statuett for årets bukk
Sak 29/12	Semin 2012/2013
Sak 30/12	Veiledende livdyrpriser- para unggeiter
Sak 32/12	Eventuelt- b. Tryggere livdyrhandel

Sak 13/12 Referat fra møtet i Fagrådet for geit 22. juni 2012

Dokument som fulgte saken:

- Referat fra møtet i Fagrådet for geit 22. juni 2012

Vedtak:

Referatet fra møtet i Fagrådet for geit 22. juni 2012 godkjennes.

Sak 14/12 Oppsummering av avlskonferansen

Saksbehandler: Ingrid R. Østensen

Saksutredning:

Det var om lag 70 deltakere på avlskonferansen på geit som ble arrangert 1.-2. november 2012 på Rica Hotel Gardermoen.

Oversikt over fordeling av deltakere:

	Antall
Avlsbesetninger	32
- Avlsbesetninger som stilte med 2 personer	18
- Avlsbesetninger som stilte med 1 person	14
Bruksbesetninger	1
TINE-rådgivere	11
Helsetjenesten for geit	1
UMB	1
Ansatte i NSG	5
Totalt antall deltakere	69

Ett oversalg over kostnader for avlskonferansen gir en foreløpig total kostnad på kr. 193 700,-

Vedtak:

Fagrådet tar informasjonen om avlskonferansen på geit til orientering.

Sak 15/12 Antall avlsbesetninger framover

Saksbehandler: Ingrid R. Østensen

Saksutredning:

I dag er det 76 avlsbesetninger. Av disse gransker 45 avlsbesetninger bukker i egen flokk, mens 31 avlsbesetninger er medlem i bukkering.

De syv bukkeringene som ikke har gjennomført sanering, vil bli lagt ned i løpet av høsten 2012. Dette fører til at det blir en nedgang i antall avlsbesetninger i 2013. Noen av medlemmene kommer til å bli avlsbesetning etter gjennomført sanering og da granske i egen flokk, men på langt fra alle bukkingsmedlemmene vil fortsette som avlsbesetninger.

Konsekvenser av færre avlsbesetninger:

- Mindre avlspopulasjon (årsgeiter)
- Færre eliteparinger
- Færre granska bukker

Vedtak:

Fagrådet tar informasjonen om den negative utviklingen i antall avlsbesetninger til orientering. Det må jobbes hardt med å opprettholde avkomsgranskingskapasiteten slik at avlsframgangen fortsatt vil være god.

Sak 16/12 Nyregnede genetiske parametre

Saksbehandler: Thor Blichfeldt

Saksutredning:

Genetiske parametre omfatter arvbarheten på egenskapene som inngår i avlsarbeidet og den genetiske korrelasjonen (arvelige sammenhengen) mellom dem. Disse bør beregnes på nytt med jevne mellomrom for å ha best mulig sikkerhet på avlsverdiene som beregnes. Genetiske parametre ble sist beregnet i 2009. I høst har Inger-Johanne Holme, avlsforsker i NSG, beregnet genetiske parametre på nytt.

Genetiske parametre beregnet oktober 2012

Egenskap	Melk	Fett	Protein	Laktose	FFS	Celletall	Jurekst.	Utmelk.
Melkemengde	0,22							
Fett%	-0,46	0,30						
Protein%	-0,48	0,59	0,41					
Laktose%	-0,36	0,41	0,35	0,39				
Frie fettsyrer	0,16	-0,33	-0,31	-0,08	0,36			
Celletall	0,09	-0,18	-0,09	-0,23	0,09	0,13		
Jureksteriør	-0,15	-0,02	0,04	0,04	-0,04	-0,26	0,24	
Utmelkingsh.	-0,18	0,10	0,17	-0,02	-0,17	-0,10	0,40	0,11

Sammenlignet med de genetiske parametrene som ble beregnet i 2009, er arvbarhetene jevnt over litt høyere i de nye beregningene.

Vedtak:

Fagrådet tar de nyregnede genetiske parametrene til orientering. De nye parametrene tas i bruk fra og med indeksskjøringen i januar 2013.

Sak 17/12 Sikkerheten på avlsverdiene

Saksbehandler: Sigbjørn Eikje

Saksutredning:

Sigbjørn Eikje, avlsforsker i NSG, gikk igjennom det teoretiske på hvordan sikkerheten på avlsverdiene forandrer seg når egenskaper har ulike arvbarheter og variasjon i antall registreringer. I tillegg la han fram sikkerheter på dagens beregnede indekser. Indeksene på avkomsgranska seminbukker er høye, noe som forteller oss at den avlsverdien vi beregner i stor grad viser bukkenes sanne avlsverdier.

Vedtak:

Fagrådet tar informasjonen om sikkerheten på avlsverdiene til orientering.

Sak 18/12 Genetiske bånd i geiteavlen

Saksbehandler: Thor Blichfeldt

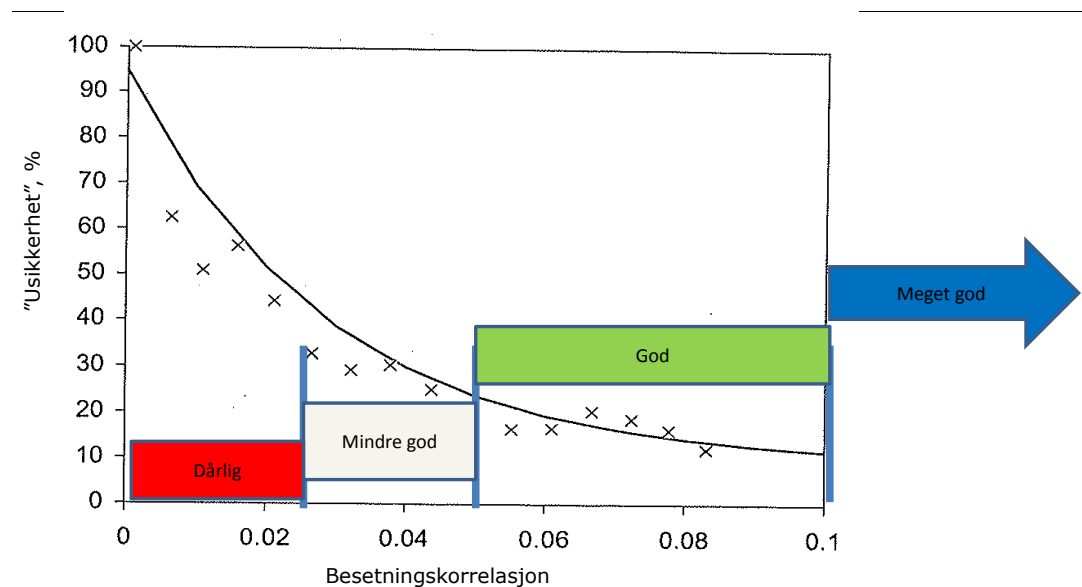
Saksutredning:

Vi sammenligner stadig de beregnede avlsverdiene på dyr som kommer fra forskjellige flokker, og spesielt ved kåring og ved inntak av seminbukker.

For at sammenligningen skal bli rettfærdig, må vi bestemme det genetiske nivået i besetningene dyra kommer fra mest mulig korrekt. Oppgaven er å splitte fenotypiske besetningsforskjeller i hva som skyldes arv, og hva som skyldes miljø (fôring og stell). For å få til dette, må besetningene ha **genetiske bånd** seg imellom. Genetiske bånd oppstår når dyra i ulike flokker er i slekt. De sterkeste båndene får vi når ei geit eller en bukk har avkom i produksjon i flokkene som skal bindes sammen. Jo bedre bånd vi har, jo mindre blir usikkerhet knyttet til fastsettingen av det genetiske nivået i en besetning.

Besetningskorrelasjon

Ron Lewis, professor ved Virginia Tech University, har bistått oss med å beregne genetiske bånd mellom besetningene i Geitekontrollen. Styrken i båndene uttrykkes som en besetningskorrelasjon som kan være fra 0 (ingen bånd) til 1 (maksimalt sterke bånd). Tolkningen av den beregnede besetningskorrelasjonen går fram av figuren nedenfor.

Avlsbesetningene (81 besetninger med i analysen)

Resultatene viste at korrelasjonen mellom besetninger *innen* en bukking er meget gode, mens besetningskorrelasjon mellom en enkelt avlsbesetning og hver av de andre avlsbesetningene er mindre gode. Gjennomsnittet av alle parvise korrelasjoner er 0,036, altså mindre god.

Dette viser at det er vanskelig å lage et avlssystem som har så stor felles bruk av det genetiske materialet at det gir gode genetiske bånd. Utvalget av seminbukker, kåret eller avkomsgransket i en besetning, er derfor beheftet med

usikkerhet fordi det genetiske nivået i flokken er usikkert bestemt. Det er derimot gode sjanser for at de genetiske båndene mellom avlsbesetningene blir sterkere etter hvert. Alle besetningene er pålagt å inseminere, og det gir døtre etter seminbukkene i alle flokkene. Og det vil ikke være lenge til at alle geitene har en seminbukk som far, farfar og/eller morfar.

Bruksbesetningene (785 bruksbesetninger er med da historiske data er med i analysen)

De genetiske båndene for en og en bruksbesetning mot hver og en av avlsbesetningene ble beregnet. Bruksbesetningen som er best forbundet til alle avlsbesetningene har en gjennomsnittlig besetningskorrelasjon på vel 0,05. Besetningene med dårligste bånd har en korrelasjon på 0,00, altså ingen bånd i det hele tatt. Den mest nærliggende forklaringen på dette er at besetningen ikke har kjent farskap på noen av geitene i flokken. Alternativt holder de seg helt isolert fra andre flokker, eller henter inn bukker fra besetninger som ikke er med i husdyrkontrollen.

Innføring av to avlsverdeberegninger

På sau beregnes først avlsverdier *innen* avlsbesetningene ("ringkjøringen") og det er fra denne beregningen vi publiserer offisielle avlsverdier på værer, samt avlsverdier på søyer og lam i avlsbesetningen. Deretter beregner vi avlsverdier for alle besetningene samlet ("totalkjøringen"). Resultatene fra denne beregningen gir avlsverdiene på søyer og lam i bruksbesetningene.

Vi har erfaring med at en slik oppdeling i to runder med beregninger gir sikrere avlsverdier for dyra i avlsbesetningene. Dette skyldes ikke bare at de genetiske båndene er bedre i "ringkjøringen", men også at værebruken er mye bedre (flere værer brukt samme året).

Vi bør vurdere å gjøre noe lignende på geit, der vi først kjører en beregning som inkluderer alle avlsbesetningene og de bruksbesetningene som har akseptable genetiske bånd (for eksempel 0,25 og oppover). Deretter beregner vi avlsverdier samlet for absolutt alle besetningene i Geitkontrollen. Dette tilsvarer det vi gjør i dag. De besetningene som ikke var med i første beregningsrunde får sine indekser fra denne beregningen.

Vedtak:

- Beregning av genetiske bånd i geiteavlen tas til orientering.
- Det er viktig at det brukes mye semin i avlsbesetningene for å bedre de genetiske båndene.
- Administrasjonen får fullmakt til å innføre to beregningsrunder på geit slik som på sau hvis den finner at dette vil øke sikkerheten på avlsverdiene i avlsbesetningene.

Sak 19/12 Optimalisering av avkomsgranskingen på geit

Saksbehandler: Tormod Ådnøy

Dokument som fulgte saken:

- Masteroppgaven til Hilde Tveiten. Avkomsgransking av bukker – ved naturlig parring eller semin?

Saksutredning:

Tormod har hatt en student som skrev masteroppgave på geiteavl. Hilde Tveiten forsvarte masteroppgaven sin i mai 2012. Oppgaven tok for seg ulike simuleringer av avkomsgransking og hun tok blant annet for seg om det er mest lønnsomt å avkomsgranske bukker ved naturlig paring eller ved semin. Tormod presentere de viktigste resultatene på møtet.

Vedtak:

Fagrådet tar informasjonen om optimalisering av avkomsgransking til orientering.

Sak 20/12 Forslag til endret opplegg for avkomsgransking

Saksbehandler: Ingrid R. Østensen

Dokument som fulgte saken

- Brev fra Gurigard

Saksutredning:

Gurigard sitt innspill kan oppsummeres i 3 punkter, punkt 2 og 3, se sak 06/12 og 05/12.

Gurigard sitt innspill, punkt 1:

1. Endring av granskingsopplegg på geit
  - Prøvebukker benyttes i fødebesetning før de beste bukkene tas inn til semin ved 10 måneders alder.
  - Ungbukkene produserer sæd samme vinter. Sæd fra ungbukkene er tilgjengelig fra våren av.
  - Granskingstilskudd bortfaller, da avlsbesetningene ikke har ventebukker og elitebukker stående.

Kommentar til punkt 1

Hvis vi ser for oss at vi legger om avlsarbeidet på geit etter deres forslag, må opplegget bli som følger:

- Mattilsynet krever at bukker ikke er brukt i naturlig paring 6 måneder før tapping av sæd. Når avlsbesetningene har brukt bukkene i naturlig paring på sommeren/høsten, må bukkene stå i karantene 6 måneder. Bukkene kan oppstalles enten
  - i fødebesetningen til inntak av bukker i mars året etter eller

- på seminastasjonen i rundt 5 måneder før man kan begynne å tappe av dem.
- Bukkene tappes for sæd i mars/april/mai året etter at de er født, og slaktes på forsommeren.
- Generasjonsintervallet for far-sønn vil øke med 1 år, fra 3 til 4 år. Dette vil føre til at avlsframgangen går senere.
- Sikkerheten på indeksen til bukkene øker da bukken har døtre i fødebesetningen som vil gi bukken offisiell indeks etter 2,5 år. I tillegg vil bukken få semindøtre i andre besetninger etter 3,5 år.
- Vi har kapasitet til å granske rundt 40 ungbukker på seminastasjon per i dag. Vi selger omkring 2 500 doser, og for at hver seminbukk skal få nok døtre til å bli granska må vi selge rundt 50-75 doser per bukk.
- Bukker som ikke er gode nok til å tas inn til semin når de er omkring 1 år, vil være slakta når de får offisiell indeks. Disse vil kun ha døtre etter seg, og kan ikke direkte benyttes i avlsarbeidet.
- Avkomsgranska bukker vil kun være sæd fra noen av de 40 ungbukkene som ble tatt inn til semin, som etter 2,5 år får offisiell indeks.

Vedtak:

Forslaget til endret avlsopplegg tas ikke til følge.

Sak 21/12 Vektlegging av egenskapene i den samlede avlsverdien

Saksbehandler: Thor Blichfeldt

Saksutredning:

Vi har et avlsopplegg som gir brukbar avlsmessig framgang. Framgangen i samlet avlsverdi er ca. 2,5 indekspoeng i året for alle fødte geitkje i avlsbesetningene.

Avlsframgangen som oppnås for den enkelte egenskap er et godt utgangspunkt for diskusjon om endret vektlegging. Tabellen nedenfor viser framgangen per år for de ulike egenskapene

Avlsframgang per år for geiter født 2006-2012.

Egenskap	Framgang per år
Melkemengde, kg/dag	-0,004
Fett, %-poeng	+0,04
Protein, %-poeng	+0,01
Laktose, %-poeng	+0,01
Frie fettsyrer, indekspoeng	0,04
Celltall, indekspoeng	0,04
Jureksteriør, poeng	+0,07
Utmelkingshastighet, poeng	+0,02

Vi ser at vi har en bra framgang for alle egenskapene bortsett fra melkemengde. Manglende framgang for melk skyldes ikke lav vektlegging av egenskapen, men antakelig at melkemengde er negativt korrelert med alle de andre egenskapene i avlsmålet.

Under drøftingen:

Ut fra signaler på Avlskonferansen er det ikke grunn til å legge så stor vekt på utmelkingshastighet. Jureksteriør syntes forsamlingen derimot var svært viktig.

Celletall er et indirekte mål for infeksjoner i juret. Avl mot et høyt celletall vil derfor kunne gi et lite bidrag til økt motstandskraft mot mastitt, så denne bør vektlegges noe mer.

Det er mindre avlsframgang i laktose- % enn fett- % i melka. Fett har større genetisk variasjon enn laktose, så det er derfor lettere å få en større avlsframgang for fett. TINE har gitt signaler om at de vil få nytte av mer fett i geitemelka, og en økning i fett vil gi økt tørrstoff- % og bedre betalt til produsenten. Vektleggingen av laktose bør derfor reduseres, mens den bør øke på fett.

Vektlegging av egenskapene i den samlede avlsverdien

Egenskap	Vedtatt fra 01.03.2009	Forslag sakspapirer	Forslag under møtet
Melkemengde, kg/dag	20	20	20
Fett %	10	10	15
Protein %	10	10	10
Laktose %	10	5	5
Frie fettsyrer (log)	-5	-5	-5
Celletall (log)	-1	-2	-2
Jureksteriør, poeng	5	7	7
Utmelkingshastighet, poeng	10	5	5

Det ble gjennomført en avstemming over de to forslagene.

Følgende stemte for vektleggingen som var foreslått i sakspapirene:
Tormod Ådnøy, Hege Gonsholt.

Følgende stemte over vektleggingen som ble foreslått under møtet:
Magnhild Nymo, Tone Edland, Einar Arne Stennes, Helga Kvamsås.

Vedtak:

Følgende vektlegging ble vedtatt og vil være gjeldende fra 01.01.2013:

Egenskap	Vedtatt fra 01.01.2013
Melkemengde, kg/dag	20
Fett %	15
Protein %	10
Laktose %	5
Frie fettsyrer (log)	-5
Celletall (log)	-2
Jureksteriør, poeng	7
Utmelkingshastighet, poeng	5

Sak 22/12 Indeks nivået, konstant eller stadig stigende?

Saksbehandler: Thor Blichfeldt

Saksutredning:

Gjennomsnittlig indeksnivå i de siste 5 årgangene holdes i dag konstant på ca. 105 i samlet avlsverdi. En gang i året, i forbindelse med februar-indeksen, justerer vi indeksnivået ved at vi kutter den eldste årgangen og tar inn en ny. Alle dyr faller da mellom 2 og 3 indekspoeng i samlet avlsverdi på grunn av det nye middelet.

For den som ikke er godt orientert om hvordan vi gjør det, er det antakelig lite motiverende at indeksene aldri stiger, samme hvor godt avlsarbeid besetningen legger ned.

Alternativet er å fryse indeksnivået i 2007-årgangen til 100, og så la indeksen bygge seg opp år for år. 2013-årgangen vil da havne på rundt 115 istedenfor 112 med gammelt prinsipp.

Skal vi gjøre det slik, må vi hvert år justere diverse indeksgrenser, for eksempel kravet til kåring, kravet til innsett av prøvebukk i avlsbesetningene osv.

Vedtak:

Indeks nivået fortsetter etter samme prinsipp som før, med rullende middel de siste 5 årganger. Indeks nivået for en enkeltårgang vil derfor synke ved hvert årsskifte. Vi vil legge større vekt på å vise de faktiske enheter. Avlsverdi i 2000 settes som nullpunkt.

Sak 23/12 Handlingsplan og budsjett 2013

Saksbehandler: Thor Blichfeldt og Ingrid Østensen

Saksutredning:

Budsjett 2013

Thor la fram en oversikt over budsjettet for 2013 basert på søknader til LMD og Omsetningsrådet (TINE) og kostnader som gir null-resultat.

Endelig vedtak for budsjett 2013 gjøres når regnskap 2012 er avsluttet, og tilskuddet fra LMD og Omsetningsrådet (TINE) for 2013 er kjent.

Handlingsplan 2012

I sak 16/11 ble det vedtatt følgende viktige tiltak for 2012

Handlingsplan 2012	Status
<i>Drift</i>	
Oppdatere hjemmesidene til NSG	Jobbes med
Infobrev til avlsbesetninger, rådgivere og medlemmene i GK	Ok
<i>Utviklingstiltak</i>	
Eierinseminering- oppfriskningskurs i de tettste områdene med geit (minst 5 kurs)	6 kurs: Oteren, Vinje, Vågå, Førde, Eidsdal og Ås
Kampanje for kaseingentesting i samråd med TINE rådgivere (oppstart nov. 2011)	Ok
Aktivt verve avlsbesetninger, turne?	Ingen turne- avlskonferanse
Minst 3 fagartikler i Sau og Geit	To artikler på hjemmesidene, en artikkel i nr 6/12 el.nr 1/13

Handlingsplan 2013

Drift

- Planlegge og organisere kåring
- Kaseingentesting: Planlegge og organisere, mottak av prøver, labarbeid og utsending av resultat, fakturering
- Seminbukkinntak
- Seminkatalog
- Oppdatere hjemmesidene til NSG
- Infobrev til avlsbesetninger, rådgivere og medlemmene i GK

Utviklingstiltak

- Minibrukerundersøkelse avlsrådgivning
- Eierinsemineringskurs
- Jurvurderingskampanje

Fra drøftingen:

Kaseingentesting er fortsatt svært viktig og gentesting skal prioriteres også i år. Før hovedsesongen for kjeing starter skal TINE rådgivere og produsenter få infoskriv om gentesting. TINE rådgivere skal jevnlig bli oppdatert på hvilke produsenter som gentester bukker.

Svært mange produsenter er opptatt av jureksteriør, og dette kom også tydelig fram på avlskonferansen. I 2014 skal NSG, i samarbeid med TINE rådgiverne, arrangere gruppemøter der jurvurdering er tema.

Flere av fagrådets medlemmer påpekte betydningen av korrekt prøveuttak. Fagrådet håper at TINEs rådgivere følger opp dette ut mot produsentene.

Vedtak:

Fagrådet tar informasjonen om budsjett og handlingsplan 2013 til orientering.

Sak 24/12 Tilskuddsutbetaling

Saksbehandler: Ingrid R. Østensen

Dokument som fulgte saken:

- Oversikt over tilskuddsutbetaling 2012

Saksutredning:

Utbetaling granskingstilskudd 2012

2012 er første året besetninger som gransker i egen flokk, er berettiget tilskudd. Totalt 81 bukker er berettiget tilskudd.

Grunnpris per bukk: kr. 2 200,-
Gjennomsnittlig dattertillegg per bukk: kr. 456,-
Gjennomnittlig indekstilskudd per bukk: kr. 353,-

Snittpris per bukk: kr. 3 008,-
Totalt utbetalt granskingstilskudd: kr. 243 650,-

Granskingstilskudd 2013

Et raskt overslag indikerer at det er rundt 65 bukker som kommer til å være berettiget tilskudd i 2013. Den målsettende snittprisen per bukk på minimum kr 3000,- vil føre til totalt kr 195 000,- utbetalt i granskingstilskudd.

Fra drøftingen:

Målsetting for granskingstilskudd i 2013, 2014 og 2015

Det blir færre avlsbesetninger, men målsettingen er allikevel å få avkomsgranska samme antall, eller helst flere bukker. De avlsbesetningene som er igjen må stimuleres til å avkomsgranske mer enn en bukk per besetning. Målsettingen for granskingstilskuddet de neste tre årene bør derfor stimulere til dette. Dattertillegget reduseres i 2013 og 2014 og fjernes helt i 2015. Betydningen av indekstillegget økes ved at det gis kr. 50 per poeng over 105 (ned fra 110) i avlsverdi i 2013, 2014 og 2015.

	UTBETALING				
	2011 vedtatt	2012 vedtatt	2013 målsetting	2014 målsetting	2015 målsetting
Født	2008	2009	2010	2011	2012
Krav ant. døtre	8	5/8	5/8	5/8	5
Grunnpris	2500	2200	2000	2000	2000
Dattertillegg (6-10/9-13 døtre)	100,-	100,-	100,-	50,-	0,-
Indekstillegg	Over 110: 50,-	Over 110: 50,-	Over 105: 50,-	Over 105: 50,-	Over 105: 50,-
Antall bukker	48	81	ca.65	ca. 100	ca. 150
Snittpris per bukk	3290,-	3008,-	Min.3000,-	Min.3000	Min. 3000

Vedtak:

Utbetaling av granskingsstilskudd for 2012 godkjennes i samsvar med framlagte forslag. Målsetting for 2013, 2014 og 2015, vist i tabell over, vedtas.

Sak 25/12 Kaseingen

Saksbehandler: Ingrid R. Østensen

Saksutredning:

Manuell isolering av DNA:

Fram til høsten 2012 har vi ved hjelp av en robot isolert DNA. Denne har gått i stykker, og Ingrid må derfor isolere DNA manuelt. Protokollen er ganske tid- og arbeidskrevende, og et lite antall prøver fører til svært mye jobb i forhold til ett større antall prøver. I tillegg er ikke kvaliteten på det isolerte DNAet optimal, og det vil muligens føre til at flere prøver ikke vil gi resultat.

Kaseingentesting 2012

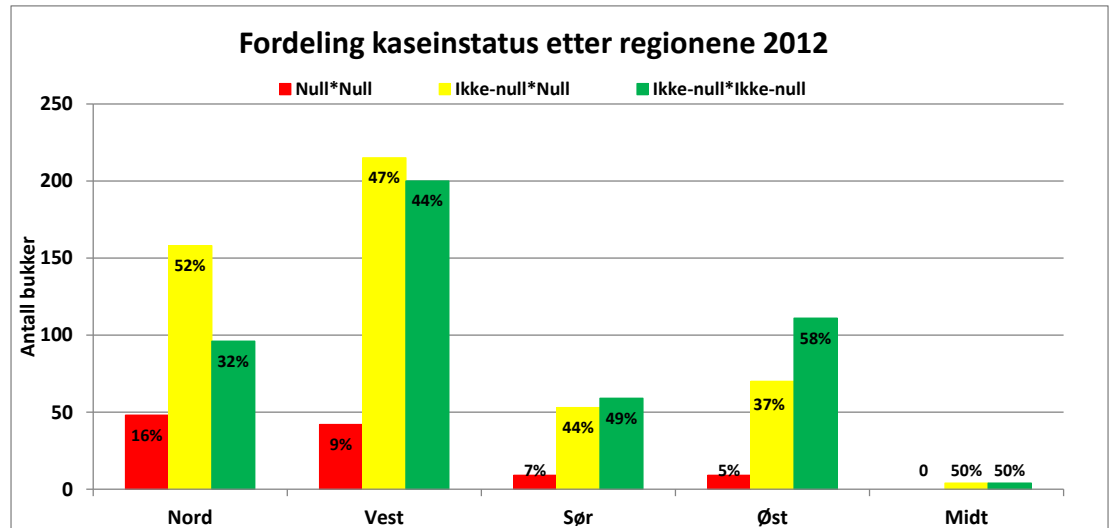
Total oversikt bukkekje

Omkring 135 produsenter sendte inn blodprøver i 2012, og totalt 1078 bukkekje ble gentestet. Det vil si at det fortsatt er om lag 200 geiteprodusenter som ikke tester bukkekje. 10 % av alle bukkekje har genstatus «Null*Null», 46 % har genstatus «Ikke-null*Null» og 44 % har genstatus «Ikke-null*Ikke-null».

Fordeling av testa bukker og genstatus i de fem regionene

Det er svært variabelt når det gjelder omfang av hvor mange produsenter som genterer bukketj i de ulike regionene:

Nord: 41 % av 81 produsenter
Vest: 78 % av 78 produsenter
Sør: 36 % av 44 produsenter
Øst: 37 % av 70 produsenter
Midt: 25 % av 4 produsenter

Fordeling kaseingenstatus kåra bukker 2012

363 av totalt 368 kåra bukketj hadde kjent kaseingenstatus, dvs. 99 % av alle kåra bukker. Ingen kåra bukker har ugunstig genstatus, 31 % av bukkene har kaseingenstatus "Ikke-null*Null", og 69 % har genstatus "Ikke-null*Ikke-null"(5). Andelen bukker med status "Ikke-null*Ikke-null" har økt fra året før med 15 %- poeng, noe som viser at endring av genstatus raskt går riktig vei.

Fra drøftingen:

Kaseingentesting 2012/2013

Se sak 23/12 for tiltak som skal iverksettes for å få økt opplutning rundt kaseingentesting.

Gjennomføring av kaseingentesting 2012/2013 gjennomføres etter samme opplegg som i 2012:

- Tilbud om kaseingentesting
  - Tilbys alle produsenter i Geitkontrollen
  - Kun hanndyr kan testes
- Økonomi
  - Produsentene dekker prøveuttak og innsending samt kr 200,- per prøve for kostnader av analysene
  - NSG dekker noe av analysekostnadene ved at Ingrid bearbeider blodprøvene på laboratoriet
- 12 analyserunder tilbys i perioden 19. november 2012- 25. juni 2013.

Prøvetakingsplan:

- mandag 19.- tirsdag 20. november
- mandag 10.- tirsdag 11. desember
- mandag 7.- tirsdag 8. januar
- mandag 21.- tirsdag 22. januar
- mandag 4.- tirsdag 5. februar
- mandag 18.- tirsdag 19. februar
- mandag 11.- tirsdag 12. mars
- tirsdag 2.- onsdag 3. april
- mandag 15.- tirsdag 16. april
- mandag 29.- tirsdag 30. april
- tirsdag 21.- onsdag 22. mai
- mandag 24.- tirsdag 25. juni

Vedtak:

Kaseingentesting 2012/2013 gjennomføres etter samme opplegg som i 2012. Produsent betaler prøveuttak og innsending, NSG fakturerer kr. 200,- per analysert bukk.

Sak 26/12 Kåring 2012 og 2013

Saksbehandler: Ingrid R. Østensen

Saksutredning:

Kåringsstatistikk 2012

Totalt 437 bukker ble bedømt, hvor 368 ble kåra. 81 besetninger kåra bukker, i gjennomsnitt 4,5 bukker per besetning.

Kåra bukker: 73 %

Kåra på disp.: 9 %

Totalt kåra (kåra + kåra på disp.): 82 %

Vraka: 18 %

I 2011 ble det bedømt 439 mot 437 bukker i år. Antallet bedømte bukker holder seg stabilt.

Mors jurpoeng er den vanligste vrakingsårsaken, deretter avlsverdi.

Kåring på dispensasjon

I 2012 ble det kåra 42 bukker på dispensasjon hvor tilvekst (mellom 130-150 g/dag), avlsverdi (mellom 110-115) og ukjent kaseingenstatus var de vanligste disp.-årsakene.

Fra drøftingen:

Kåring i 2013

Kåring gjennomføres etter samme opplegg som i 2012

- Tilbud om kåring
  - Gis til alle medlemmer i Geitkontrollen
- Økonomi
  - Avlsbesetningene: Gratis
  - Bruksbesetningene:
    - Kr 500,- for oppmøtet
    - kr 50,- per kåra bukk

Vedtak:

Informasjonen om kåring 2012 tas til orientering. Kåringsopplegget 2013 gjennomføres etter samme opplegg som i 2012, og med de samme prisene til geiteholderne.

Sak 27/12 Revidering av regelverk for kåring

Saksbehandler: Ingrid R. Østensen

Dokument som fulgte saken:

- Regelverk for kåring av bukker og dømming av melkegeit

Saksutredning:

Heving av minstekrav til bukkekjeets avlsverdi

I sak 30/10 ble det vedtatt at bukkekjeets avlsverdi ved kåring ikke skulle heves fra 115 til 120 i 2011 som det tidligere hadde blitt vedtatt.

Det er allerede krav om avlsverdi på 120 ved 6 måneders alder for at en bukk skal være berettiget tilskudd. Dette er gjeldene for innsett av prøvebukker fra 2011.

Av totalt 368 bukkekje hadde 4 % mindre enn 115 i avlsverdi, 22 % hadde mellom 115-119, mens 74 % hadde minst 120 i avlsverdi.

Heving av minstekrav til mors jurpoeng

Kåringsdommer Øyvind Krogsveen har kommet med forslag om å endre krav til mors jurpoeng. Han ønsker å heve krav til jurpoeng til bukkemor fra 6 til 7.

Av totalt 368 bukkekje hadde 28 % av bukkenes mødre jurpoeng på 6, 27 % av bukkenes mødre hadde jurpoeng 7, og 45 % av bukkenes mødre hadde 8 eller mer i jurpoeng.

Fra drøftingen:

Siden det allerede er krav om 120 i avlsverdi ved 6 måneders alder ved innsett av prøvebukk for å være berettiget granskingstilskudd, er det ikke behov for å heve kravet ved kåring. De bukkene med høyest avlsverdi vil bli satt inn til gransking. Kåring fungerer også som en kvalitetssikring ved videre salg, så de nest beste bukkene kan selges til bruksbesetninger.

Vedtak:

Kåringsreglene endres ikke.

Sak 28/12 Statuett for årets bukk

Saksbehandler: Ingrid R. Østensen

Saksutredning:

Fagrådet for geit må komme med en tilråding til Styret i NSG om hvem som skal få tildelt avlsstatuetten for beste avkomsgranska bukk i 2012.

Reglene for tildeling av avlsstatuetten er som følger:

“Avlsstatuetten tildeles oppdretter av den bukken som ved indeksberegningen i november det året bukken er omlag 4 år gammel (kåringår + 3), oppnår høyeste avlsindeks. Gjeldene krav til antall døtre med registreringer for å bli avkomsgranska og få en offisiell indeks må være oppfylt.

Dersom det er flere bukker som får den samme beste avlsindeksen, blir den bukken som har flest døtre bak avlsindeksen rangert først”.

Novemberindeksen 2012:

Kåringsnr	Navn	Avls-verdi	Kasein	Døtre i produksjon				Jurv
				Besetn	Døtre	Kontr	Analyse	Døtre
2009375	GODGUTTEN	154	5	1	12	98	68	12
2009377	BLÅMANN	151	2	1	8	62	42	8
2009376	GULBRAN	140	5	1	10	80	54	10

Bukken 2009375 Godguttten ble satt inn som prøvebukk i 2009 i besetningen til Anna O. og Hallvard Veen. I 2010 da bukken var ventebukk, surret båndet seg fast i horna, og den ble kvelt.

Under drøftingen:

Bukker som ikke er i live når de får offisiell indeks kan bli beste avkomsgranska bukk så lenge oppdretter ikke aktivt har slakta bukken før den får offentlig indeks.

Vedtak:

Fagrådet for geit råder Styret i NSG å tildele avlsstatuetten for beste avkomsgranska bukk i 2012 til Anna O. og Hallvard Veen fra Vikeså i Rogaland for bukken 2009375 GODGUTTEN.

Sak 29/12 Semin 2012/2013

Saksbehandler: Ingrid R. Østensen

Saksutredning: Oversikt salgsstatistikk 2012

Det er solgt per 15. november 2 135 doser. Det er 220 færre doser solgt på samme tidspunkt som i fjor.

Salg av importsæden fra fransk alpin

I 2011 og 2012 er det til sammen solgt 300 doser av importsæden fra fransk alpin. Det er om lag 200 doser igjen på lager. I 2012 er det 18 avlsbesetninger som har benyttet seg av tilbudet og med en begrensning på 6 doser per besetning er det i år solgt 108 doser.

Ekstra seminbukkinntak høsten 2012

2012 er siste året vi tar inn usanerte bukker, se sak 04/12. I løpet av høsten har vi vurdert om det er noen usanerte bukker som er aktuelle å ta inn til seminstasjonen, men det har ikke vært noen aktuelle usanerte bukker.

To sanerte bukker er derimot tatt inn til seminstasjonen nå i høst.

Bukk	Navn	Genstatus	Avlsverdi 06.11.12	Avlsverdi 04.09.12	Avlsverdi 05.06.12
2010166	EMIL	5	135	136	128
2010169	LUDVIK	5	129	134	128

Semininntak 2013

Forslag til prinsipper:

Seminbukkene tas inn først og fremst med grunnlag i samlet avlsverdi

- de skal være godt spredt på fedre
- kun sanerte bukker
- vi legger vekt på gunstig kaseingenstatus

Vedtak:

Informasjon om salgsstatistikk av sæd i 2012 tas til orientering.

Seminbukkinntak 2013

Seminbukkene tas inn først og fremst med grunnlag i samlet avlsverdi

- de skal være godt spredt på fedre
- kun sanerte bukker
- det legges vekt på gunstig kaseingenstatus

Sak 30/12 Veiledende livdyrpriser- para unggeiter

Saksbehandler: Ingrid R. Østensen

Saksutredning:

I 2010 fikk en arbeidsgruppe bestående av Ola Søgnesand, Rune E. Myklebust og Ingrid R. Østensen i oppgave av Fagrådet å utarbeide veiledende livdyrpriser. Arbeidsgruppen utarbeidet livdyrpriser for kje i ulik alder, samt paringsklare unggeiter, se sak 33/10.

Arbeidsgruppa utarbeidet imidlertid ikke veiledende livdyrpriser på para unggeiter, og dette har blitt etterspurt.

Fra drøftingen:

Arbeidsgruppa som tidligere har utarbeidet veiledende livdyrpriser ser på om det skal gis en viss kompensasjon for para/drektige unggeiter, og om det skal skilles mellom ulike kategorier (para/inseminert). Deres konklusjoner og et eventuelt forslag til veiledende livdyrpriser legges fram ved neste møte i Fagrådet for geit.

Vedtak:

Arbeidsgruppa tar for seg om det skal gis en viss kompensasjon for para/drektige unggeiter og legger fram sine forslag ved neste møte i Fagrådet for geit.

Sak 31/12 Orienteringssaker

a. PhD om bruk av melkespekteret

Binyam S. Dagnachew disputerte 16. november 2012. Avhandlingens tittel på norsk er : *Multivariat genom- og mjølkespekterinformasjon: høve til å betra mjølkekvalitet*. Denne doktorgraden inngår i prosjektet *Kvalitetsmjølk for kvit geitost*. Tormod orienterte kort om resultatene fra de fem artiklene som inngår i doktorgraden.

b. Alternativ prøvetakingsmetode ved gentesting

Thor orienterte om at vevsprøver vil ta over for dagens prøvetakingsmetode som er blodprøver. Cigene jobber med å utarbeide en metode som gjør at de enkelt kan utvinne DNA fra vev. Det finnes egnet utstyr som gjør at bonden selv kan ta ut vevsprøve. Dette vil gjøre kostnaden ved gentesting betydelig lavere, da veterinær til prøveuttak ikke lenger blir nødvendig.

Sak 32/12 Eventuelt

a. Fastsetting av geitemelkskvoter 2013

Saksutredning:

Markedsregulator TINE går inn for å redusere geitemelkskvotene med forholdstall 0,98 i 2013.

19. november 2012 skulle Landbruks- og departementet avgjøre saken i samråd med faglaga, men dette møtet er imidlertid utsatt.

Vedtak:

Fagrådet for geit ber styret i NSG gjøre et vedtak som vist nedenfor, og som bringes videre til faglaga og TINE før geitemelkkvotene 2013 fastsettes mandag 19. november 2012:

- Forholdstall for geitemelkkvotene beholdes på 1,00 i 2013
- Ingen konvertering av kvote fra ku til geit i 2013
- Intet salg av statlig inndratte kvoter i 2013

Bakgrunnen for vedtaket i Fagrådet er at vi har en meget uoversiktlig situasjon når det gjelder leveranser i 2013. Mange besetninger vil sanere og ha en varierende kvoteoppfylling. Et eksempel: Hvis 40 besetninger, hver med 60.000 i kvote, sanerer og får en kvotefylling på 75 %, utgjør dette 0,8 millioner kg melk, godt over TINES ønske om reduksjon i leveranse i geitmelk.

TINES strategiplan har som et sentralt punkt å forbedre kvaliteten på geitmelka. Dette har produsentene fulgt lojalt opp og kan nå dokumentere en flott kvalitetsframgang. Da er det lite motiverende å måtte ta den økonomiske belastningen en reduksjon i forholdstallet medfører når man som gruppe har gjort en god jobb med råstoffet, mens det er salget som svikter.

b. Tryggere livdyrhandel

Saksutredning:

Helsetjenesten for geit og NSG er i gang med utkast til et opplegg en har valgt å kalle "Tryggere livdyrhandel". Dette er en bygget på prinsippene som er utarbeidet i Helseplan geit, og er en videreføring av denne planen.

Målet med dette opplegget er å lage et "system" sammen med brukerne som i størst mulig grad sikrer en mot smittespredning gjennom livdyrhandel, samtidig som det må være gjennomførbart i praksis.

Fra drøftingen:

Noe livdyrhandel vil det alltid være, men den skal være mest mulig kontrollert.

Ei arbeidsgruppe nedsettes for å jobbe videre med å følge opp «Tryggere livdyrhandel». Denne gruppa skal fungere som en referansegruppe som følger opp drift og tilrettelegger at opplegget fungerer som det skal.

Arbeidsgruppa består av:

Hege Gonsholt, Einar Arne Stennes, Dag Lindheim (Helsetjenesten for geit), Thor Blichfeldt og Ingrid R. Østensen (sekretær).

Vedtak:

Fagrådet ser det som svært viktig at «Tryggere livdyrhandel» blir godt kjent og får oppslutning i næringa.

c. Utlysning av tre doktorgradsstipendiater på IHA

Saksutredning:

IHA har lyst ut 3 personlige doktorgradsstipendiater. Søknad bestående av prosjektbeskrivelse og finansiering (driftsmidler) må leveres inn senest 9. januar 2013, kl.15.

Skal NSG og TINE gå sammen om ett felles prosjekt å søke om en av disse stipendiatene?

Forslag til prosjektittel:

Sammenhengen mellom genvarianter (haplotyper) innen kaseingenene og osteproduksjon (koagelstyrke og osteutbytte).

Vedtak:

Helga undersøker internt i TINE om temaet er noe av det viktigste i industrien om dagen, og om det er mulig å få dekket driftsmidler til et slikt prosjekt.